

Akár a magyar egyetemisták és főiskolások egyharmadáról is le kell mondanunk?

Sajtóközlemény

Zuhanó LMP-s támogatottság, erős jobboldali elkötelezettség, kedvezőtlen magyarországi elhelyezkedési esélyek, magas kivándorlási potenciál – elkészült az Aktív Fiatalok Magyarországon idén tavasszal végzett kutatásának gyorsjelentése.

A 2013. március – április folyamán online és személyes megkérdezéssel az ország 50 felsőoktatási intézményének hallgatói körében készült vizsgálat a fiatalok politikai, közéleti érdeklődéséről, politikai gondolkodásáról, magatartásáról és politikai profiljáról az Aktív Fiatalok Magyarországon Kutatócsoport vezetésével. A kutatásból kiderül, hogy a hallgatók hogyan képzelik el a jövőjüket, terveznek-e külföldi tanulmányokat vagy külföldi letelepedést.

A Gyorsjelentés legfontosabb megállapításai az alábbiak:

I. Pártpreferenciák: Megroppant az LMP támogatottsága az egyetemisták körében is

Előző, 2011/2012 fordulóján készült vizsgálatunk legnagyobb médiavisszhangot kiváltó eredménye a hallgatók pártpreferenciájának megoszlása volt.

1. 2013 tavaszán, a második hullám tanulságai szerint az egyetemisták és főiskolások körében továbbra is a Jobbik a legnépszerűbb politikai párt 17 százalékkal, igaz némileg 2,0 százalékponttal csökkent a támogatottsága;
2. szintén csak kisebb mértékben, de növekedett a Fidesz–KDNP (15%), és feljött a képzeletbeli rangsor második helyére (+1,4 százalékpont);
3. mindehhez azonban arra volt szükség, hogy az Lehet Más a Politika támogatottsága megroppanjon a nappali tagozatos egyetemisták és főiskolások körében. Az előző hullámhoz képest, bő egy év alatt a teljes hallgatói népességben 10 százalékpontot csökkent a támogatottsága, és jelenleg már csak a negyedik legnépszerűbb erő;
4. az újonnan alakult Együtt2014 – PM szövetség „jött, látott és relatív győzelmet aratott”, hiszen az adatfelvétel pillanatában éppen hogy csak létező szervezet a magyar nappali tagozatos hallgatók 13,7 százalékát tudhatja maga mögött, és ezzel a 3. legnépszerűbb politikai párt;
5. bár erre közvetlen bizonyítékunk nincs, álláspontunk szerint az Együtt 2014 – PM szövetség megalakulása direkt módon, negatív irányba befolyásolta az MSZP és a Demokratikus Koalíció támogatottságát is. Jelenleg az MSZP a teljes hallgatói népességen

belül már csak 3 százalék körüli támogatottságot élvez, a DK pedig 1 százalék körüli támogatottságot élvez;

- összességében a hallgatók 60 százaléka tekinthető pártválasztónak, 40 százalékuk preferenciái pedig ismeretlenek.

Az előző hullámhoz képest egyébként csökkent a hallgatók részvételi hajlandósága. Míg 2011/2012 fordulóján készült első vizsgálatunkban a kérdésre választ adó egyetemisták és főiskolások 57 százaléka jelezte biztos részvételét egy most esedékes parlamenti választásokon, 2013 tavaszán ez az arány 51 százalékra apadt.

A pártpreferenciák fényében nem meglepő, hogy a hallgatók 22 százaléka határozottan jobboldalinak vallja magát, míg a határozottan baloldaliak csak 9 százaléknyan vannak. A liberális – konzervatív skálán megfordul az az arány: 23 százalékuk egyértelműen liberálisnak, míg 13 százaléka egyértelműen konzervatívnek vallja magát. Végül a mérsékelt – radikális skála a mérsékelt irányba hajlik el: a hallgatók 24 százaléka vallja magát mérsékeltnek, radikálisnak pedig 8 százalékuk.

II. A demokrácia működésével való elégedettség – A Fidesz–KDNP hallgató szavazói a legelégedettebbek a magyar demokrácia állapotával

Kutatásunk korábbi, 2011/2012-ben elkészült első hullámának másik nagy visszhangot kiváltó eredménye a magyar egyetemisták és főiskolások demokráciáról vallott igen kritikus véleménye volt. Új adataink egyáltalán nem megnyugtatóak, de mintha egy hajszálnyival javultak volna.

2013 tavaszán továbbra is a demokráciával való alapvető elégedetlenség dominálja a véleményeket: jelenleg a kérdésre választ adók 74 százaléka elégedetlen vagy nagyon elégedetlen a demokrácia működésével, míg az elégedettek a hallgatók mintegy negyedét teszik ki. Ezzel párhuzamosan valamivel növekedett a demokráciát elfogadók aránya.

Pártpreferencia szerint vizsgálva megállapítható, hogy a Fidesz–KDNP-szavazók több mint 70 százaléka inkább vagy teljesen elégedett a demokrácia mai állapotával, míg a bal–balközép pártok egyetemista, főiskolás szavazói meglehetősen kritikusak. Az Együtt 2014–PM szövetség valamint a kisebb baloldali pártok szavazóinak több mint a kilenctizede inkább vagy nagyon elégedetlen a magyarországi demokráciával. A Jobbikot támogatók valamivel kevésbé kritikusak, körükben 80 százalék az elégedetlenek aránya. Hasonló mértékű egyébként az LMP-szavazók létező demokráciával szembeni fenntartása.

Demokrácia versus diktatúra – Demokrácia, de....

2013. március – áprilisában a nappali tagozatos hallgatók 42 (+3 százalékpont) százaléka vélekedett úgy, hogy a demokrácia minden más politikai rendszernél jobb, a rendszerszkeptikusok ugyanakkor továbbra is a minta mintegy háromtizedét teszik ki. Különösen érdekes a diktatúrapártiak megoszlása. A diktatúrát valamilyen szinten elfogadók aránya 33 százalékról 29 százalékra csökkent. E 29 százalékból 23 választotta a „Bizonyos körülmények között egy

diktatúra jobb, mint egy demokrácia” kategóriát, de emellett beemeltünk egy új, a nemzetközi vizsgálatokban nem létező kategóriát. A hallgatók 6 százaléka szerint a mai magyarországi helyzetet annyira rossz, hogy azonnali diktatúra bevezetése lenne a megoldás.

Politikai preferencia alapján elmondható, hogy a demokrácia feltétlen támogatói elsősorban a bal-balközép pártok (Együtt2014–PM, MSZP, kisebb baloldali erők) illetve az LMP hívei. A Fidesz-szavazói az átlagnál valamivel nagyobb mértékben tudják elfogadni bizonyos körülmények között a diktatúrát (29%), azonban kétségtelenül a Jobbik-támogatói a legkevésbé demokráciaelkötelezettek.

III. Közélet igen, politika nem

A magyar egyetemisták és főiskolások döntő többsége, 60 százaléka – függetlenül a vizsgálat időpontjától – valamilyen mértékben érdeklődik a közéleti, kérdések, társadalmi problémák iránt, a nem érdeklődők pedig 10 százalék körül mozognak. A politikai érdeklődés ezzel szemben érezhetően alacsonyabb: a hallgatók egyharmada található az érdeklődők és mintegy 35-38 százaléka a nem érdeklődők csoportjában.

IV. Politikai részvétel – Elavult a tunya, romkocsmákban merengő sztereotípiák

Az Aktív Fiatalok Magyarországon 2013 kutatás, mint a legtöbb téren, így a direkt demokratikus participáció tekintetében is megerősíti az előző hullám kutatásának legfontosabb eredményeit. Továbbra is határozottan állíthatjuk, hogy elavult a tunya, egész évben a „Romkocsmák homályában üldögélő” főiskolás, egyetemista kép. Nem állítjuk, hogy nincsenek ilyen hallgatók, de a hallgatói társadalom egészére vonatkoztatva új sztereotípiákat kell alkotni.

Új részvételi formák

2013 tavaszi méréseink szerint a nappali tagozatos hallgatók körében a legnépszerűbb tiltakozási forma a bojkott (szándékosan nem vásárolt, bojkottált bizonyos árucikket, szándékosan elkerült üzletláncot). Ezt a kérdezettek 36 százaléka választotta. Három tiltakozási forma, a tüntetés és a különböző aláírásgyűjtési típusok (petíciók, politikai nyilatkozatok, kezdeményezések) nagyjából azonos, 30 százalékos kipróbálási arányúak, amit a kapcsolatba lépett politikussal, önkormányzati képviselővel követ (21%).

A 2012-es esztendő a politikai tiltakozások fontos éve volt, hiszen a magyar társadalom egy új repertoár típusal, a spontán tüntetéssel és vonulással ismerkedhetett meg. Ez a forma a magyar hallgatók körében a hatodik legnépszerűbb 16 százalékkal, ami kifejezetten magas arány, hiszen korábban ilyen tiltakozás nem igen létezett Magyarországon.

V. Átlagos jövőkép komoly kivándorlási tervekkel

A magyar egyetemisták és főiskolások jövőképe se túl kedvezőtlen, se túl pozitív: mintegy negyedük nem tartja biztosnak jövőjét, 37 százalékuk valamilyen mértékben biztosnak tartja azt, míg relatív többségük, 39 százalékuk közepesnek ítéli jövőbeli lehetőségeit. A jövőt tekintve nem tűnik túl biztató adatnak ugyanakkor, hogy a magyar egyetemisták és főiskolások mintegy negyede tartja kedvezőnek az elhelyezkedési lehetőségeket saját szakmájában. Ezzel szemben közel 40 százalékuk nagyon kedvezőtlenre vagy kedvezőtlenre ítéli az elhelyezkedési lehetőségeket.

Külföld

- a) A jelenleg magyar főiskolára és egyetemre járók 44 százaléka tervezi, hogy a közeljövőben egy időre külföldre menjen tanulni.
- b) Vizsgálataink szerint a magyar egyetemisták és főiskolások 13 százaléka dolgozott már valaha külföldön (67 százaléka nem).
- c) A magyar egyetemisták és főiskolások döntő többsége a végzés után külföldi munkavállalást tervez! A nappali tagozatos felsőoktatási hallgatók mintegy ötöde szinte bizonyosan, 48 százaléka pedig valószínűsíti, hogy külföldön dolgozzon. A másik oldalon jóval kevesebben vannak: 10 százalék alatt van azon hallgatók aránya, akik biztosan nem mennének külföldre dolgozni, 19 százalékuk pedig valószínűtlennek tartja, de nem zárja ki teljesen. Elsősorban a gazdaságtudományi, az orvostudományi képzésekre járók, valamint az egyéb egészségügyi képzést folytatók, azok, akik az átlaghoz képest a legnagyobb arányban állítják, hogy szinte bizonyosan külföldre mennek dolgozni.
- d) Adataink szerint – extrém esetben – akár a nappali tagozatos magyar egyetemisták és főiskolások háromtizedéről is kénytelen lesz lemondani a magyar társadalom, ugyanis hét százalékuk biztosan, további 25 százalékuk pedig valószínűleg tartós külföldi letelepedést tervez. Ezzel szemben 18 százalékuk teljesen bizonyosan állítja, hogy nem fog más országban letelepedni, további 42 százalékuk pedig inkább valószínűsíti az itthon maradást.

Módszertan

Az Aktív Fiatalok Magyarországon kutatás 2013-as hullámának empirikus survey vizsgálata 1300 fős kvóta mintán készült. Az adatfelvétel ún. hibrid technikával valósult meg: 859 fő (66%) az www.aktivfiatalok.hu/ weblapon lévő online kérdőívet töltötte ki, míg 441 fő (34%) megkérdezésére személyes face to face interjú keretében került sor. Az online szakasz 2013. március 18-tól április 25-ig tartott, míg a személyes megkérdezésre 2013. április 11. és április 25. között került sor.

Az egyedülálló, civil kezdeményezés 2011 vége óta monitorozza a magyar nappali tagozatos egyetemisták és főiskolások politikai, közéleti érdeklődését, politikai gondolkodását, magatartását és politikai profilját. Az első hullámból készült, komoly médiavisszhangot kiváltó kötet Szabó Andrea (szerk.) *Racionálisan lázadó hallgatók* címmel jelent meg a Belvedere Meridionale Kiadónál 2012 végén.

A gyorsjelentés műfajából adódóan nem pótolja az alaposabb mély, szociológiai elemzéseket, a tudományos mélyelemzéseket az év második felében nyilvánosságra kerülő tanulmánykötetben teszik közzé.

**AKTIU
FIATALOK**

aktivfiatalok.hu

További információk és kapcsolat:

Oross Dániel

aktivfiatalok.hun@gmail.com

+36 30 631 7395